



PRESIDENT WILSON.

Amerika en de andere neutrale Staten.

In dezen oorlog beteekent de houding der neutrale staten zeker niet weinig. De goede dagen van voorheen, toen het Europeesch concert de leiding had en 't voldoende was, dat de spelers dreigden tusschenbeide te komen om weerspanning, kleine natie's naar hun pijpen te laten dansen, die zijn al lang voorbij. De concertisten vechten thans onder elkaar en de muziek, die zij doen hooren, is allesbehalve harmonisch. Van het eertijds zoo beroemde gezelschap, bleef alleen Italië nog buiten den oorlog en, wil men zijn eigen persorganen gelooven, dan geschiedt dit met heel wat moeite.

Die neutrale natie's kan men gevoeglijk in twee groepen verdeelen. Zij, van wie men hoopt of niet hoopt, dat zij mee zullen vechten en zij, van wie men zeker is, dat hun neutraliteitsvertoon absoluut ernstig is. 't Zou gemakkelijk zijn, zoo 't niet zoo'n ernstige zaak gold, om eens na te gaan, wat er al van de houding van die z.g. vechtlustige neutralen verteld is.

Wie zich de moeite getroost, om oude couranten door te bladeren, die kan daarvan heel krasse staaltjes vinden.

22 Januari, dus een anderhalve maand geleden, lezen wij: „De kans, dat Italië en de Balkan zich in den strijd mengen, wordt bij den dag grooter. Boelgarije schijnt op het punt te staan, het masker af te werpen. Ondanks zijn stilzwijgendheid en zijn voortdurend streven om de meening ingang te doen vinden, dat aan Boelgarije niets liever is dan neutraal te blijven, heeft Genadieff, de bijzondere gezant, dien deze Balkanstaat naar Rome zond, toch niet kunnen nalaten te zeggen, dat de verhouding van zijn land tot Servië en tot Griekenland in den laatsten tijd beter is geworden.”

Wat de komende gebeurtenissen op den Balkan waarschijnlijk zullen brengen, begint zich duidelijker af te tekenen. Ziehier het schema, dat de „Figaro” in een blijkbaar geïnspireerd artikel gaf.

Roemenië zal Oostenrijk-Hongarije aanvallen in Zevenburgen. Servië in de Herzegowina en Bosnië, Italië zal Noord-Albanië bezetten en zijn oude aanspraken op Dalmatië, Triëst en Triënte doen gelden. Boelgarije en Griekenland zullen met den oorlog tegen Oostenrijk-Hongarije slechts indirect te maken hebben. Zij beiden zullen den afgebroken oorlog, dien zij twee jaar geleden gemeenschappelijk tegen Turkije voerden, gezamenlijk hervatten. Dit neemt niet weg, dat Roemenië aan Boelgarije een „compensatie” zal geven voor het verlies van wat het na den eersten Balkan-oorlog aan dien Noordelijken nabuur moest afstaan, en dat Griekenland zijn verwachting heeft gevestigd op een soortgelijke „compensatie” van de zijde van Italië, in den vorm van het verkrijgen van Epirus.”

Men ziet, de overzichtschrjver van „Het Vaderland”,

aan welk blad wij deze uiteenzetting ontleenden, laat niets onbesproken en -bekeken. In het licht van 22 Januari zal zijn voorstelling niet al te bout geweest zijn. Doch nu is het Maart en de positie is alweer anders, zonder dat iemand zeggen of voorspellen mag hoe het er morgen zal uitzien.

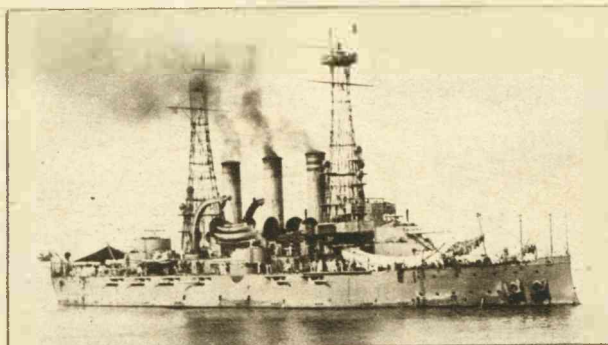
De houding der ernstig willende neutralen onderging echter weinig wijziging. Hier alleen protesten tegen bepalingen der oorlogvoerenden, zoo die in strijd met de belangen dezer neutralen schenen te zijn, geen pogen om van de positie te profiteeren, of een neiging om aan den strijd mede te doen.

* * *

Over de houding van Amerika is veel gesproken. Allerlei verwijten zijn Amerika gedaan. Voor den een was het te pro-Engelsch, voor den ander te pro-Duitsch. Volgens velen keek Amerika alleen er maar na of zijn hoogovens konden branden, zijn staalfabrieken werk hadden; met andere woorden: of er wel verdiend werd. En 't knipte met de oogen, zoo zeiden deze kwalijknemers, naar het land, dat de mooiste bestellingen deed. 't Komt ons voor, dat dit laatste oordeel zeker absoluut onverdiend is. Geen der strijdende partijen mag in dezen oorlog, die toch zuiver en alleen een handelsoorlog is, een trachten naar het winnen of het behouden van de beste handelspositie, afzetgebieden, etc., geen der partijen kan het een natie kwalijk nemen, dat het industrie en handel levendig tracht te houden. Maar zoo men onbevooroordeeld de zaken nagaat, valt er te constateeren, dat Amerika willens en wetens nooit een der partijen boven de andere bevoorreed heeft. Bij elk besluit der Engelsche admiraliteit, dat hinderlijk voor Amerika's belangen kon zijn, kwam een protest; bij elke mededeeling der Duitse autoriteiten met gelijke bedreiging, volgde, altijd volkomen correct en vriendschappelijk, doch steeds even beslist als tegenover Engeland het protest, dat nooit onnoodige bedreigingspathos inhield, doch kort en goed zeide waarom het gaat en ging.

* * *

De bevolking van Amerika, zoo heterogeen van afkomst als door de geschiedenis van dit statenrijk

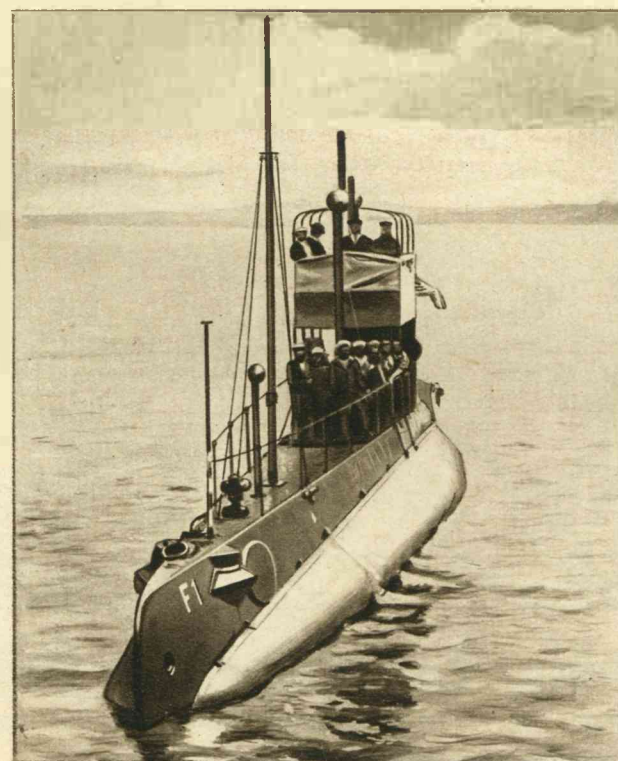


Een der nieuwste Amerikaansche pantserskruisers.

onvermijdelijk was, is natuurlijk zeer verdeeld in haar sympathiën. Dat is ook in ons land het geval. Wat echter niet belet, dat de Amerikaansche regeering evenals de onze blijkbaar met vasten wil beziel is, haar strikte neutraliteitsuiting, niet een ijdel woord te doen zijn.

Amerika heeft blijkbaar geen plannen, maar dan ook niet de minste, om zich in het krakeel te storten. En het heeft gelijk. Deze oorlog, waarbij de Europeesche grootmachten zich op een onverantwoordelijke manier uitputten, biedt eerst na zijn beëindiging de mooiste kansen voor Amerika om zijn voordeel te doen.

Europa zal aan alles behoefte hebben en den steun van Amerika niet kunnen missen. Europa dat tot nu toe zijn kapitaal in Amerikaansche ondernemingen stak en zoo zijn overwicht tot over den oceaan in het land der



Het nieuwe model Amerikaansche onderzeeërs.



STAATSSECRETARIS WILLIAM J. BRYAN.

Yankees kon doen gelden, zal nu door de financieele uitputting die het gevolg van al die vechtersdwaasheid is, eerder Amerika's steun noodig hebben, dan andersom . . .

* * *

Wat kan Amerika voor den vrede en . . . wat kan het voor ons en de andere vredelievende neutralen doen?

Voor den vrede kan Amerika direct en indirect werken.

Direct, door onmiddellijk wanneer het geschikte oogenblik daar is, zijn bemiddeling aan te bieden. Amerikaansche diplomaten zijn op dit oogenblik al reeds de belangen-behartigers der verschillende strijdende natie's, zonder voorkeur of partijdigheid. Zij komen daardoor voortdurend in contact met de dessous van veel kwesties, waarvan de wetenschap hún bij de vredesinleiding van heel wat waarde kan wezen. Zij zijn in staat op indirecte wijze dien weg te effenen, door misverstanden en vooroordeelen bij alle partijen te bestrijden. Tot nu toe hebben zij in die richting veel goeds gedaan. Een Amerikaansche gezant overtuigde de Duitschers, dat de Engelsche gevangen-kampen behoorlijk ingericht waren en omgekeerd de Engelschen, dat de Duitschers hun krijgsgevangenen een niet minder lot toebedeelden. De Amerikaansche gezanten en consuls deden veel goeds voor België en de noodlijdende bevolking. Dus maakte Amerika zich op velerlei wijze nuttig. 't Moment schijnt nog niet daar, waarop meer geprononceerd kan worden opgetreden.

Dat 't spoedig moge komen, hopen de Amerikanen niet minder dan wij. En als ook die phase voorbij is en de vrede weer hersteld zal zijn dan zal Amerika aan de spits der neutralen de brug kunnen helpen bouwen, waarlangs de verschillende volksgroepen elkaar weer in vriendschap en vrede kunnen ontmoeten om voortaan in een gezond cosmopolitisme samen te werken.

* * *

En wat doet en kan Amerika doen voor ons . . . en andere neutralen?

Dat laat zich niet zoo allemaal in een artikel neerschrijven. Maar er is onder onze lezers niemand, die niet begrijpt dat 't beter is een grooten sterken vriend te hebben, die bij onverhoopte calamiteiten niet zijn mond zal houden, dan heelemaal geen vriend. Vooral als men zelf maar heel klein is.

* * *

Amerika's leiding en voorbeeld imponeert de kleinere staten. En met Amerika samen beteekent hun protest licht wat meer dan zonder Uncle Jonathan.

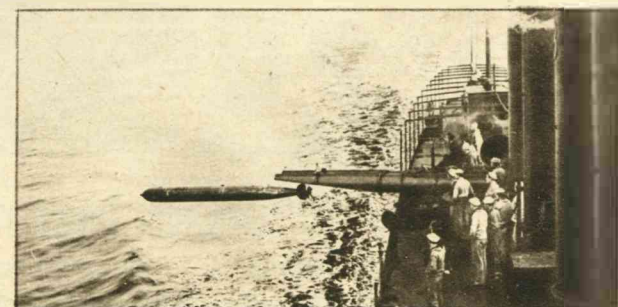
* * *

De overtuiging dat zóó de opvatting der Vereenigde Staten is, kan ons een geruststelling zijn.

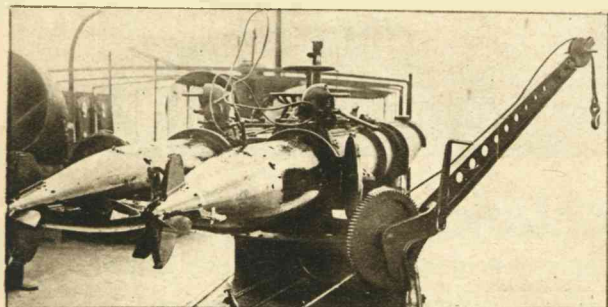
Wij zitten niet angstvallig elken morgen uit te kijken, bij welke partij Amerika zich zal aansluiten. Wij hebben 't rustige gevoel, dat 't zoo'n vaart niet zal loopen, maar wel weten wij, zoodra onze Courant een of ander, de belangen der neutralen bedreigend bericht bevat, Amerika in de volgende uitgave zal laten hooren, dat het er ook nog is.

* * *

En dat wij leerden bij ervaring dat niemand graag ruzie met de U. S. A. maakt.



Een Amerikaansche torpedo heeft zoo juist de lanceerbuis verlaten.



De nieuwe Amer. torpedo's, die electrisch afgeschoten worden.